

Počet hnízdících párů kormorána velkého v České republice v roce 2012 a 2013

Number of breeding pairs of Great Cormorant in Czechia in 2012 and 2013

**Petr Musil¹, Petr Macháček², Zuzana Musilová¹, Karel Pavelka³
& Michal Podhráský⁴**

¹ Katedra ekologie FŽP ČZU, Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6 - Suchdol, p.musil@post.cz

² Regionální muzeum Mikulov, 692 15 Mikulov

³ Muzeum regionu Valašsko, oddělení přírodních věd, Zámecká 3, 757 01 Valašské Meziříčí

⁴ Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta University Karlovy, Viničná 7, 128 44, Praha 2

Nárůst početnosti kontinentální subspecie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) vyvolal v posledních letech celou řadu konfliktů mezi zájmy rybářů a ochránců přírody. Nezbytným předpokladem pro jakékoliv úspěšné řešení těchto konfliktů je kvalitní monitoring početnosti kormorána velkého (CARSS & MARZANO 2005, Van EERDEN *et al.* 2008). Poslední celoevropské sčítání hnízd kormorána velkého bylo provedeno v hnízdní sezoně 2012, kdy byla celková velikost hnízdní populace kontinentální subspecie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) stanovena na 371 000 párů (Bregnballe *et al.* 2014).

V České republice probíhá sčítání hnízdících párů každoročně již od novodobého vzniku hnízdní populace v roce 1982 (viz např. JANDA & MACHÁČEK 1990, MUSIL & JANDA 1997, MUSIL *et al.* 2010, MUSIL *et al.* 2011). V tomto příspěvku přinášíme výsledky sčítání hnízdících párů kormoránů velkých v roce 2012 a 2013.

Metodika

Počet hnízdících párů byl stanoven na základě kontrol jednotlivých hnízdních kolonií v hnízdní době (duben až červen). Jako hnízdící pár považujeme každý pár, který dostavěl v dané hnízdní sezoně hnízdo.

Počet hnízdících párů

V hnízdním období 2012 byla největší hnízdní kolonie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) na území České republiky zjištěna na rybníce Ženich (Třeboňsko, jižní Čechy), kde bylo zaznamenáno 149 hnízdících párů. Na jižní Moravě (Břeclavsko) bylo zjištěno 97 hnízdících párů ve 3 hnízdních koloniích, a to na Zámeckém (54 párů) a Hlohoveckém (7 párů) rybníku u Lednice na Moravě a na Střední nádrži (Věstonické) vodního díla Nové Mlýny (36 párů). V severních Čechách byly zjištěny dvě menší hnízdní kolonie kormoránů velkých na odkalovací nádrži u Chomutova (18 párů) a na Kamenném rybníce (5 párů). Dále bylo zjištěno 28 párů v PR Kotvice (CHKO Poodří, Severní Morava).

V roce 2013 byla největší hnízdní kolonie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) na území České republiky zjištěna na rybníce Ženich (Třeboňsko, jižní Čechy), kde bylo zaznamenáno 129 hnízdících párů. Na jižní Moravě (Břeclavsko) bylo zjištěno 98 hnízdících párů ve 3 hnízdních koloniích, a to na Zámeckém (65 párů) a Hlohoveckém (6 párů) rybníku u Lednice na Moravě a na Střední nádrži (Věstonické) vodního díla Nové Mlýny (27

párů). V severních Čechách byla zjištěna menší hnízdní kolonie (10 párů) kormoránů velkých na Kamenném rybníce. Dále bylo zjištěno 29 párů v PR Kotvice (CHKO Poodří, Severní Morava).

Celkově tedy hnízdilo v České republice **297 párů v 7 hnízdních koloniích v roce 2012 a 266 párů v 6 hnízdních koloniích v roce 2013**. V roce 2010 bylo zjištěno rekordních 350 párů, ale v posledních letech dochází k poklesu jejich počtu. Zjevný pokles počtu hnízdicích párů pravděpodobně způsobuje úbytek počtu párů ve dvou dříve nejvýraznějších koloniích (rybník Ženich, Křivé jezero) v důsledku prosychání a odumírání hnízdních stromů znečištěných kormoráním trusem. Kolonie na Křivém jezeře v roce 2012 dokonce zanikla.

V roce 2012 byly v 17 hnízdech v kolonii na rybníku Ženich zjištěny následující počty vyvedených mlád'at v jednotlivých hnízdech: 1 x 1 mládě, 1 x 2 mlád'ata, 10 x 3 mlád'ata, 4 x 4 mlád'ata a 2 x 5 mlád'at (celkový průměr **3.47 mlád'at/ hnízdo**).

V roce 2013 byly v 16 hnízdech v kolonii na rybníku Ženich zjištěny následující počty vyvedených mlád'at v jednotlivých hnízdech: 5 x 2 mlád'ata, 8 x 3 mlád'ata a 3 x 4 (celkový průměr **2.88 mlád'at/ hnízdo**).

Summary

In total, 297 pairs of Great Cormorant were counted in 7 breeding colonies in the Czech Republic in 2012 and 266 pairs in 6 breeding colonies in 2013. The number of breeding pairs in 2013 was the lowest since 2005. Number of breeding pairs fluctuated between 312 and 350 breeding pairs. The recent decrease in numbers of breeding pairs as well as nestlings in a nest is likely affected by drying and dying of breeding trees affected by Cormorant excrements.

Literatura

- BREGBALLE, T., LYNCH, J., PARZ-GOLLNER, R., MARION, L., VOLPONI, S., PAQUET, J.-Y., CARSS D.N. & van EERDEN M.R. (eds) 2014: Breeding numbers of Great Cormorants *Phalacrocorax carbo* in the Western Palearctic, 2012-2013. *IUCN-Wetlands International Cormorant Research Group Report*. Aarhus University, DCE – Danish Centre for Environment and Energy.
- CARSS D.N. & MARZANO M. 2005: After REDCAFE: an interdisciplinary approach to European Cormorant-fisheries conflicts (INTERCAFE). *Cormorant Research Group Bulletin* 6: 4–6.
- JANDA J. & MACHÁČEK P. 1990: Kormorán velký *Phalacrocorax carbo* v Čechách a na Moravě v letech 1982–1988. *Sylvia* 27: 55–70.
- MUSIL P. & JANDA J. 1997: Population development of the Cormorant *Phalacrocorax carbo* in Czech and Slovak Republics. *Ekologia Polska* 45: 97–103.
- MUSIL P., MACHÁČEK P., MUSILOVÁ Z., PAVELKA K. & PODHRAZSKÝ M. 2010. Počet hnízdicích párů kormorána velkého v roce 2010. *Aythya* 3: 97–98.
- MUSIL P., MACHÁČEK P., MUSILOVÁ Z., PAVELKA K. & PODHRAZSKÝ M. 2011. Počet hnízdicích párů kormorána velkého v roce 2011. *Aythya* 4: 88–89.
- Van EERDEN M., MARION L., PARZ-GOLLNER R., BREGBALLE T., Van RIJN S. & VOLPONI S. 2008: Cormorants in the Western Palearctic: distribution and numbers on a wider European scale. *IUCN/Wetlands International Cormorant Research Group, Rijkswaterstaat, NL* : 4 p.